

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΤΟΣ Α' ΑΡΙΘ. 2

ΧΑΝΙΑ
ΕΛΥΤΟΥΣΤΟΥ 1924

Επιτηθείς επί της θύρας

ΜΑΝ. ΚΡΙΑΡΑΣ

(Τὸ φύλλο Δο. μιά)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κ. ΣΗΦΑΚΑ : Βοήθος
Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ : Γιὰ ζορκάδια
Β. ΦΡΕΡΗΣ : Τώρα ποὺ ἔχει πεθάνει
Ρ. ΜΑΡΤΑΡΙΤΗΣ : Στὸ θρόνοναμα τῆς μέρας
GRON : Τὸ δακτυλίδι
Π. ΚΡΙΣΑΙΟΣ : Φθινοπωρινὲς πνοεὲς

Θ. ΣΤΑΥΡΑΚΗΣ :
Μ. ΚΡΙΑΡΑΣ : Τέτοια Ζοὴ I...
Α. R. d'Uvermont: Παῦλος Νιρβάνος
ΡΩΜΑΝΤΙΚΟΣ : Ὁ Ἐξαγιώμιος
ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ
ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ κ.λ.π.

ΚΡΗΤΙΚΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΒΟΣΚΟΣ

ΕΡΓΟ Διδος ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΣΗΦΑΚΑ

ΔΡΕΑ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ
Κ. Β. ΤΩΜΑΔΑΚΗ
- 1960

ΤΩΡΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΠΕΘΑΝΕΙ!..

ΣΤΟΝ ΙΣΚΙΟ ΤΟΥ ΑΝΤΡΕΑ ΛΟΥΤΣΟΥ

Πόσα γεγονότα, αλήθειες, περνοθούν και διακρίνονται μπροστά από τα μάτια μας, πόσες σκιές και επεισόδια του βίου, που κλείνουν μυστικά μέσα τους, ιστορίες κ' έννοιες προβληματικές και δεν τα προσέχουμε, δεν τα χιμώουμε, μα σαν συμπτώματα κοινά, σαν τυχαία συμβάντα τ' αφήνουμε και κληρονομίζουμε, ακολουθώντας το γοργό κύλισμα του ποταμού της ζωής, και στρέφοντας άλλοι τη ματιά μας, αδιαφορούμε γι' αυτά τα κοινά και τυχαία επεισόδια, που στο ξετύλιγμά τους παίξουμε το μεγαλύτερο ρόλο και που απαραιτήτως — γρήγορα ή αργά — ένα κινούργιο απροσδόκητο συμβάν θα μας θυμίσει κάποιο από τα παλιά, τα περασμένα, που αδιαφοροί τα αφήσαμε να τα συμπαρασύρει το ρεύμα της ζωής και που αν τα προσέχαμε ή μπορούσαμε να προφητέψουμε μια μελλοντική χαρά ή θλίψη, θα προόλεψαμε ένα γλυκό χαμόγελο της ζωής ή ένα πικρό, δόλο-πικρό του θανάτου.

Το Δάγνη τον γνωρίζω στην πατρίδα του — έδω και λίγα χρόνια — μέσα σε μια σκοτεινή στενόμακρη ταβέρνα.

Ποιά αίτια μας έφερε τον ένα κοντά στον άλλο δεν συγκαταί ο νοός μου. Ένα μόνο θυμολογώ, πως από το χιμωιάτικο εκείνο δειλινό γινήκαμε φίλοι: στενοί, πως λίγα λεπτά ύστερα από τη γνωριμία μας συγκαταίμε τα γιομάτα με κόκκινο μπροσάκο κρασί ποτήρια μας με τόση απροσδοκία, που λές κι' απ' τα μικράτα μας γνωριζόμαστε, πως κοιμιστήκαμε στο ίδιο λίκνο, πως θηλάξαμε το ίδιο ρογούδι: κι' ακόμη πως περάσαμε τη μαθητική μας ζωή κλισμένοι πλάι-πλάι στο ίδιο θρανίο.

Μίλησαμε στην αρχή για την πατρίδα του. Μου έκθειζε με ζωντανά χρώματα τις φυσικές της κλιονές, μου μίλησε για τα κατάφυτα βουνά της, για τα λιβάδια και τους ποταμούς, για τις άκρογαλιές της και προπαντός για τους κήπους της, που μέλιτα μακρὰ από τη στεριά σκορπούν το άρωμά τους.

— Μίλια μακρὰ από το νησί μπορεί να μυριστείς τον άνθο της λεμονιάς και της πορτοκαλιάς, που δασώνουν την πατρίδα μου, έκανε πιάνοντάς με από το χέρι: και κερφώνοντας το μελαγχολικό του βλέμμα στα μάτια τα δικά μου.

Ίστερα η συζήτησή μας, μωρατά λές, στράφηκε στην Ποίηση. Με τί όρεξη τότε που μιλούσε ο κινούργιος μου φίλος! Φιλονόταν σαν κάποια μυστική δύναμη να τον έσπρωχνε, να τον ανάγκαζε να μιλεί ένθουσιαστικά, εμπνευσμένα για να μ' άνηγκάσει να του φανερωθώ — γιατί κι' εγώ..... μ' άς είναι, τώρα δεν πρόκειται για μένα. Και πλημμυρισμένος από χαρά για το φανέρωμά μου τράδηξε από τη τσέπη του παλτού του ένα γραμμένο χαρτί, με έδωσε να καθίσω πιδ σιμά του κι' άφου με ρώτησε και πήρε την συγκατάθεσή μου άρχισε να διαβάξει: κάτ: στίχους, που καθώς ο ίδιος μουπε λίγο πριν, εκείνο το δειλινό του είχε γράψει: μέσα στη σκοτεινή μακρότατη ταβέρνα.

Κ' είταν θλιβερό, είταν λιτό το τραγούδι του. Ένα κατάδι: άπλωνε τις φτερούγες του πάνω από τους στίχους, ένα σκοτάδι: που τότε σκοοόρινε, τότε ξανάγονταν κίρνοντες κίρλιζε χροίμα και στο τέλος δάβαινε δλοένα για να μην ξανάκοιζε: πιά. Δάκρυα μέσα στο τραγούδι, του και μελαγχολία, μια πλήξη, μια απογοήτευση για τη

ζωή που τρομερά — έτσι: κατ'άκμα — θα τυρζνοούσε το νέ: μου φίλο.

— Δάγνη, κάποιο πόνο κρύβεις μέσα στην ψυχή σου, τομπτα καθαρικά σαν τελείωσε.

Και κείνος φέρνοντας με πάθος το ποτήρι: ως τα χείλη, τράδηξε ρουφ: χτά έλο το κόκκινο μπροσάκο κρασί και σηκώνοντας το χέρι: στην καρδιά μ' αποκρίθηκε:

— Το πάθος είν' έδω!..

Τέσσερις μήνες ύστερα από την γνωριμία μας άφησα το νησί του το άνθομύριστο και ξανάγυρσα στην πατρίδα μου.

Στην αρχή είχαμε αλληλογραφία ταχυτική. Μουγραφε από ανάγκη να μου εμπιστευτεί τα νέα του μυστικά και τους κινούργιους του στίχους, για να εξωτερικεύσει: τον πόνο του σε κάποιον, που είταν βέβαιος πως μ' εδλάβαι: ήα τον άκουσε. Κ' έγω του άπαντοσας φροντίζοντας να τον παρηγορώ, να του δίνω φτερά, έλπίδες, να του εμπνέω: μισος για τη ζωή, ζωγραφίζοντας τη δύσαν μου είταν βαλετό: πιδ άσκημη, πιδ κούρη κι' άρχι: κοσμένη, νομίζοντας ότι μ' αυτό τόμεσο θα λιγόςτευη τη λαχτάρά του να χαρεί ότι: δεν μπορούσε, άφου δεν του το παρυσίαζε κκλό κι' ώραίο, καθώς αυτός το φανταζόταν.

Μα οι κόποι: μου πήγαν χαμένοι! Είταν τόσος μεγάλος ο πόθος του να ζήσει, όσο το κκλό που φώλιαζε στην καρδιά του. «Θέλω να χαρώ τον ήλιο, τον άγέρα, την γυναίκα.....» έγραφε σε κάθε του γράμμα. Κ' έγω του άποκρ: νόμου πάντα με τα ίδια τα ψεύτικα λόγια:

Η αλληλογραφία μας δεν κράτησε πολόν καιρό, μην με το μήνα άρχιωνόταν, άσπου έφτασε μια έποχή πιδ κ: πηκε δλότελα, χωρίς να κατλάδω ποτέ την αίτια.

Κ' έχασα τελείως τα ίγνη του. Τι γινόταν; Ζούσε; Ηθιανε; Δεν ήξευρα!..

Έπειτ' από δύο χρόνια ξανάρησα την πατρίδα μου, για να πάω στην Αθήνα που με κλοοσασ άπαγγελματικές μου ύποθέσεις.

Περνώντας ένα βράδυ πολυάσχολος από ένα κεντρικό δρόμο της πρωτεύουσας τον είδα ξαφνικά να στέκει: μπρός μου. Όμοιογού πως δυσκολεύτηκε πολόν να τον άναγνωρίσω. Είταν τόσον άδύνατος! τόσο κατβεβλημένος!

— Δάγνη έσύ: τον ρώτησα δίνοντάς του το χέρι.

— Έγώ.....έγώ, μ' άπάντησε με κουρασμένη φωνή.

— Και πως έδω:

— Ηρθα για να κοιταχτώ σε κανένα κκλό έπιστήμονα, μά, τί τα θέλεις, θα γυρίσω πίσω στο νησί χωρίς να τ' άνω.....

Κ' ύστερα από μικρή σιγή με ρώτησε:

— Είσ' έλεύτερος άπόψε! Είσ' έλεύτερος;

Θέλω λίγη συντροφία.....θέλω να γλεντήσω και: δεν έχω παρέα.....Μέρες τώρα γυρνά δλομόναχος στον άναθεματισμένο τοπτο τόπο κι' έχω ανάγκη ενός φίλου, ενός συντρέφου..... Ποιός κκλόσ θεός να σ' έστελλει!

— Είμαι: στη διάθεσή σου, του είπα εγώ.

Στη θετική μου άπάντηση λάμψανε τα μελαγχολικά του μάτια, ένα χροίμα ζωής ξεγλόηθηκε στο χλωμό του πρόσωπο. Με πήρε από το μπράτσο και μαζί άνηφορίσαμε την μεγάλη δόδ σχεδόν άμίλητο:

Στη γωνία μιας παρόδου σάθηκε.

— Κοίταξε, μου είπε δυνατά, κοίταξε φώτα, κίνηση, δράση, ζωή. Ο κόσμος έδω ζει, χαίρει να ζήσει Πόσο τον ζηλεύω.

Και προχώρησε.

— Θέλεις, μου έκανε βιάζοντας, θέλεις να γλεντήσουμε

ΣΤΟ ΒΡΑΔΥΑΣΜΑ ΤΗΣ ΜΕΡΑΣ

Στο βράδυασμα της μέρας, όταν ο ήλιος χύση τις κουρασμένες του ματιές—στερνό χαϊρέτισμά του—κι' αλαργοτάξειδος γυρνά από το πέραςμά του πού κάθε του χουσομορφιά και λάμψη έχει αφήσει,

"Ω! κείνο το στερνό ποθοξεφύχισμά του, στη χουσοπόρφυρη άγκαλιά α' ανοίγει του ή δούη πόσο πολύ θα τόθελε κάθε ψυχή λυθίσει πού νείρεται την όμορφιά ενός γλυκού θανάτου!

Και ο ξανθόχρυσος, λαμπρός, γλυκός άποσπερίτης σκάνει άδιάντροπος εκεί νεφελοκαταλύτης, ανοιγοκλείνει ύπτας τη ματιά, πού ή όμορφιά λιγώνει.

Μακροάθε φτάνει ήδονική φωνή άπόνα ήηδόνι, ήνθ μιάς λεύκας λιγερης ταράσσει το κορμί της του πόθου το άνάσασμα του ήλιου, πού σιμώνει

PENCE MARGARITHE

και μες άπόψε; Μά να κάνουμε κάτι έξαιρετικό, κάτι πού να μάς μείνει σ' έλη τη ζωή άξέχαστο.

—Δηλαδή:

—Νά' να βρούμε δυό όμορφες γυναίκες και να περάσομε μ' αυτές μιά νύχτα άγάπης.

Κ' ήταν για το Δάγνη αυτό κάτι έξαιρετικό, κάτι πού θα τούμενε σ' έλη του τη ζωή άξέχαστο, γιατί πρώτη φορά θα δοκίμαζε την ήδονή ενός παρόμιου γλεντιού, έπειδή πρώτη φορά θα μεθούσε από το γλυκό χυμό της γυναίκιας σάρκας, παραβαίνοντας τις συμβουλές και τις άπγορέψεις του γιατρού του.

Δεν του άρνήθηκα τη χάρη πού με τόση έπιμονή ζητούσε.

Ο δρόμος την ώρα εκείνη εΐταν πλημμυρισμένος από κόσμο. Οι μεγάλες διτρίνες των μπαζιζιών κατάρφωτες σκοποδοσαν άπάνω στα πεζοδρόμια το περίσσιο τους φως.

Μπροστά σε μιά διτρίνα στεκόταν και χαζεύανε δυό γυναίκες, πού από το ντύσιμο και τις κινήσεις τους μαντέψαμε πώς εΐτανε κοινές. Τις ζυγώσαμε και κάπως δειλά ρώτησα τη μιά από τις δυό:

—Όραίο μου κορίτσι, θα εΐθελες να περάσομε μαζί άπόψε τη νύχτα;

Τό κορίτσι με τα μάδρα εκμένα μάτια με κοίταζε από την κορφή ως τα πόδια και άγγίζοντας το χέρι της στο δικό μου χαμογέλασε κ' εΐπε:

—Εδχαρίστως... μά αν ο φίλος σας και ή φίλη μου θα θελήσουν να μάς μιμηθούν...

—Όυτε να λέγεται πρόφτασε ναπαντήσε: ο Δάγνης. Και πλησίασε την άλλη.

Κ' οι τέσσερις τώρα προχωρούσαμε προς την πλατεία πού εΐταν άπάνω στο τέριμα του μεγάλου δρόμου. Ένωμεταξύ ο Δάγνης φρόντισε και προμηθεύτηκε ένα μπουκάλι κονιάκ κ' ένα κουτί σοκολατάκια.

—Νά καθήσομε λίγο εδώ, πρότεινε εγώ σα φτάξαμε στην πλατεία, μά ο Δάγνης δέ δέχτηκε.

—Στό σπίτι σας, μικρούλες, στο δωμάτιό σας γραμμή... Έκει θα στρωθεί το γλέντι, εκεί θα χερύμε τη ζωή, την ήδονή, τα νιάτα... Μακρυνά, κρυφά από τα μάτια του κό-

μου... φώναζε δυνατά χωρίς να τον μέλει: αν τα λόγια του θα φτάνανε ως τ' αυτιά των διαβωτών.

Πόσον άλλαγμαένος μου φάνηκε τη στιγμή εκείνη ο Δάγνης. Πόσον εΐχε αλλάξει από το δειλινό πού τον πρωτογνώρισα στη σκοτεινή μικρόστενη ταβέρνα του νησιού του.

Κι: έμως ή άλλαγή αυτή δεν κράτησε πολύ. Σα φτάξαμε μπροστά στην πόρτα του σπιτιού των κοριτσιών στάθηκε άπότομα, μούδωσε το κονιάκ και τα σοκολατάκια και εΐπε με πνιγμένη φωνή:

—Πήγαινε εδώ... Για μένα είναι άπηγορευμένη ή χαρά αυτή... Τό εΐχα ξεχάσει προς στιγμήν... Για σου, γεια σου κορίτσι...

Κ' έφερε το χέρι στην καρδιά.

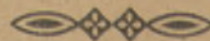
Ύστερα, χωρίς να προφτάσω να τον σταματήσω, έτρεξε κι: άνέδθηκε στο τραμ πού περνούσε την ώρα εκείνη λίγο μακρυνά μας.

Κ' εγώ—μά ξεχασα, δεν πρόκειται τώρα για μένα.

Από το δρόμο εκείνο δεν τον ξανάδα. Έχασα για δεύτερη φορά το ίχνη του και δε θα το ξαναβρω, γιατί τον έχει σφιχταγκυλιάσει ο θάνατος μέσα στα μεγάλα του πλοκάμια. Σήμερα, πού έμαθα το θάνατό του από τις έφημερίδες, θυμούμαι για πρώτη φορά το έπεισάδιο μπροστά στην πόρτα του σπιτιού των κοινών κοριτσιών και—σαν να μην έχει τίποτα συμβεί—μέ λύπη προφητεύω πως ο Δάγνης δεν είναι για ζωή! Μά πόσο άργά! Τώρα πού έχει πεθάνει!

*Ηράκλειο 29—6—24

ΒΕΛ. ΦΕΡΕΗΣ

GRÜN

ΤΟ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ

Καθόμουνα σ' ένα βουνό, κρατώντας το κεφάλι, μακρυνά από τη γλυκειά, την όμορφη παιτιάδα μιά κοιλιάδα κάτω μου απλώνονταν μεγάλη και στάχια, πού χουσίζανε στού ήλιου την άχτιδα.

Κι' εκεί α' όνειρα πλέκοντας μιά σιωπή κρατούσα τραβήξα από το δάχτυλο εκείνο το δαχτυλίδι, πού μούδωσε ή άγάπη μου ή όμορφομαλλούσα ένέχυρο, σαν έφυγα, άγγελικό στολίδι!

Κι' εγώ πού τόσ' άγάπαγα για χάρη της κι' εκείνο μπροστά στα μάτια κράτησα τ' αγαπημένο δωρο, και δίχως απ' τη θέση αυτή ποτέ να το αφήνω άλλο τον κόσμο έβλεπα καλό, έλπιδοφόρο.

Για δες τα πράσινα, βουνά, τα καστανά, τα γροίτζα και τα σπαρτά πού γέγονουε στού θέρους τον άγωνα, με μιά τόσο όμορφη, όλόχρυση κορνίζα

"Ω! τι γλυκειά εικόνα

Κομνά σπιτάκια λάμπουνε παρέχει εδώ πέρα πάνω στού κοντινού βουνού την πράσινη πλαγιά κι' άσημαμένα δρέπανα άτοράφτουε στον άγωνα στην πλούσια τη σπορά!

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

Ἐτησία συνδρομή Δρ. 25

Ἐξάμηνη > > 12.50

Ἐπιστολές, βιβλία καὶ ἀνθοδέσμες πρέπει
να ἀπελθύνονται : ΜΑΝΩΛΗΝ ΚΡΙΑΡΑΝ
Συμβολαιογραφείο Γαλάτῃ Χανιά

Γιὰ δὲς παύκει ἐδῶ δά μιὰ παιδιάδα ἄλλη,
ποῦ φειδωτὸς ὁ ποταμὸς διασχίζει καὶ διαβαίνει,
καὶ τὰ γαλάζια τὰ βουνά, σ' ἀπόσταση μεγάλη,
τῆς χώρας τῶν συνόρων φυλάκοι γρανιτιένοι.

Καὶ πόλεος δὲς πάλ' ἀποκεῖ μὲ στέγες, ποῦ γαλιζούν,
καὶ δάση ποῦ σκορποῦν παντοῦ φανταχτερὴ μαγεία
καὶ πουπουλένια σύγνεφα ψηλά ποῦ ἀρμενίζουν
Ὡ πόσο μου θυμίζον
τὴ δικιά μου γλυκεῖα νοσταλγία!

Τὸν οὐρανὸ κι' ὅλη τὴ γῆ μαζί μὲ τοὺς ἀνθρώπους,
τὴ χώρα τους μὲ τὰ βουνά, τὰ γαλανά, τὰ γκριζα
βιαστοῦσε μέσα του σφιχτὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς τόπους
τῆς ὁμορφομαλλοῦσας μου ἢ στοργυλὴ κορνίζα.

Ὡ! τί γλυκεῖα εἰκόνα! Τὴ γῆ καὶ οὐρανὸ,
τοὺς ἀνθρώπους, τὴ χώρα των καὶ κάθε τῶν στολίδι
νὰ βλέπης τὰ ἀπ' τὸ ψηλὸ τὸ μαγικὸ βουνό,
ἀπ' τῆς ἀγάπης τὸ χρυσό, τ' ὁμορφο δαχτυλίδι!

(Μιασκέσι)

ΡΕΝΟΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΕΣ ΠΝΟΕΣ

—II—

Περνᾷ ὁ Σποριῶς καὶ στὴν παχειὰ τὴν γῆ τὴν ὀργωμένη
οἶχνει μὲ μιὰ ἀναγάλλιαση τὸν σπόρο τὸν χρυσό,
κι' εἶνε θαρρεῖς τὸ χέρι του πηγῆ, π' ἀφθονα φαίνει
ξανθὴ εὐλογία, τὸ νᾶμα τῆς στὸν διψασμένο ἀγρό!

Κι' ὡς πέφτει σιγανὰ ἢ γλυκεῖα ψιχάλα πόσο μοιάζει
μὲ κάποια Ἦρα παλαικῆ, χιλιόχορδη, π' ἀργά
χρυσέει τὸ χλωμὸ Φθινόπωρο, κι' ἔμνο γλυκὸ ταιριάζει
στὴν προσδοκία ποῦ ὅς, κορυφὴ στὰ σπλάγχνα τοῦ Σποριῶ.

ΠΑΥΛΟΣ ΚΡΙΝΑΙΟΣ

ΤΑ ΙΔΙΑ ΓΥΡΙΣΜΑΤΑ

ΣΕ ΝΕΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ

—3—

Θυμοῦμαι—πλήξη κι' ἀνθρωποὶ ζοφοὶ στὴ μυτρωρία
κι' ἓνα λουλούδι ἢ ὄψη σου—ἀριστοκρατικὴ—
Στὰ μάτια σου ἢ Ρούσικη βιοσιὰ μελαγχολία
κι' ἢ δίψα τῶν πολύμορφων χαμηλῶν ἢ βορραϊνῆ.

Θυμοῦμαι—κι' ἐνῶ στέκουσουν ἢ ἐπέργας σὺν ἄεροι,
πάνω μου ξάφνου στύλωνες τὰ μάτια φλογερὰ,
κι' ἐντὸς μου σὰ νὰ πρόσμενες μὴ ἀργόφωτη—ποιὸς ξαίρει...
θ' ἀγνάντεβες τῆς σκέψης μου τὴν τραγικὴ ὁμορφία.

—Καὶ τότε νὰ προφήτεψα στὸ θῶρι σου τὴ Μία
καὶ μέσα μου σὰ νὰ σκουῖε ἓνα βραχνὸ βιοζὶ,
θυμοῦμαι—πλήξη κι' ἀνθρωποὶ ζοφοὶ στὴ μυτρωρία
κι' ἓνα λουλούδι ἢ ὄψη σου—ἀριστοκρατικὴ—

1922

ΘΡΑΣΥΒ. Ν. ΣΤΑΥΡΑΚΗΣ

ΤΕΤΟΙΑ ΖΩΗ!...

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Καιρὸς νὰ κάνουμε ἓνα μικρὸ ταξιδάκι.

Στὴ Μῆλο ζοῦσε ἡ οἰκογένεια τοῦ συχωρεμένου τοῦ
Γιάννη τοῦ Καβρούδη, ἐκείνου τοῦ καλοῦ κι' ἀξέμαστου
ἀνθρώπου, ποῦ πνίγηκε—πάνε τώρα πέντε ἔτη χρόνια—
μὲ τὴ βάρκα του μιὰ μέρα ποῦ βγήκε νὰ ψαρέψῃ ὅσα ἀπ'
τὸ λιμάνι.

Αἱ! τὸν κακόμοιρο! Ποιὰ σκυλάραρα τὸν καταβροχθί-
σανε ἢ σὲ ποιὸς ἔρμες ἀχτὲς τὸν ξέρασε ἢ ἀσπλαγῆ θά-
λασσα!...

Ἡ μάνα ξενόπλενε κι' οἱ δύο τῆς κόρες ξενοδοῦλεσαν
κι' ἔτσι ψευτοζούσαν. Γιὸ, στήριγμα κανένα δὲν εἶχαν.

—Αἱ! καὶ τί ἀξίζει ἓνας γιὸς στὸ σπίτι, κερά Βασιλι-
κό μου, συνήθιζε νὰ λέη σὲ μιὰ τῆς μπιστευτικῆ γειτό-
νισσα ἢ Μαλάμο, ἢ χήρα τοῦ μακαριτοῦ τοῦ Γιάννη! Ἄν
εἶχα γὼ ἓνα γιούκα τώρα στὰ χόρνια τῆς Ἐλένης μου,
ποιὸς στὶς χάρες μου!... Δὲ θ' ἀναγκαζόμουνα νὰ ζητιανεύω
στοῦ τᾶδε ἢ τοῦ τᾶδε παλιοεμπόρου τὸ σπίτι, παρὰ θᾶχε
καὶ γὼ τὸν τρόπο μου, κερά Βασιλικό!... Μὰ τί νὰ σοῦ
κάνουν δυὸ κακόμοιρα θηλυκά!...

—Ὅπως τὰ στέλνει ὁ θεὸς... Προσκυνοῦμε τὴ χάρι
του... Καὶ τὰ κορίτσια σου ἓνα καμὰρι εἶναι νὰ τὰ βλέπης
καλὴ μου Μαλάμο, ἀπαντοῦσε ἀκαλὰ καὶ χαϊδευτικὰ ἢ
κερά Βασιλικό.

—Τι νὰ κάνουμε, Βασιλικό μου!... Δὲν περνᾷ ἀπ'
τὸ χέρι μας...

Κ' οἱ δύο καλὲς γειτόνισσες ἀρχίζαν μὲ τὸ λίγο-λίγο
τὴν κουβέντα τους, ποῦχε κουράγιο νὰ βαστήξῃ κάμποση
ῶρα ἢ Μαλάμο νὰ παραπονιέται πὼς δὲν ἔχει γιούκα κι' ἢ
Βασιλικὴ νὰ τὴν καθησυχάζῃ, φέρνοντάς της, τῶνα μὲ τ'
ἄλλο, παραδείγματα ἀγορῶν, ποῦ βγήχαν ἀνάποδα καὶ

χαράμι στο καλό που είδαν απ' αυτά οι γονιοί τους.

Μα η Μαλάμω γύριζε στο σπίτι πάντα παραπονεμένη. "Εβρισκε τις κόρες της τρώγανε, μιλούσανε . . .

Κάποτε μιλώντας μετά το φαει, έτσι για να περνά η ώρα, ήθελε ή κουβέντα και για τη Μαριγώ, τη μάννα του Θάνου—γιατί η Μαριγώ ήταν πρώτη ξαδέσφη της Μαλάμω. Μιλούσανε για τη δυστυχία που έδεσε το σπιτικό της ξαδέσφης της, μια δυστυχία, που καθώς είδαμε στ' αντίκρισμα της δάκρυζες . . .

Κι αυτή τη δυστυχία τη μαθαίνανε απ' τα γράμματα της καμμένης της Μαριγώς, που ερχόνταν συχνά—συχνά στο σπιτικό της Μαλάμω και ζογραφίζαν τα τι έπρόφεραν κι έκοιμα . . . τις στενοχώριες του Θάνου. Ναι! "Αλήθεια . . . Ο πρώτος χρόνος πια σβηρόταν ύστερ' απ' το τέλειωμα των μαθημάτων του, χωρίς τίποτα, μα τίποτα, το παραμικρό να κατορθώση ο έφημος και άπροστατέυτος Θάνος.

Αε γράφουμε, μάννα, της θειάς της Μαριγώς, να κοιτάση στο νησί μας, που έτσι μαζί να ζούμε και να χουμε λιγότερα έξοδα και μεις και κείνη ή φτωχή, που έχει και γιό για να σπουδάση, είτε κάποτε ή μεγάλη κόρη στη μητέρα της.

"Απ' το στόμα της κόρης και στο γράμμα της Μαλάμω που θάστελνε στην ξαδέσφη της. Της έδειχνε πόσο καλύτερα θά περνούσαν μαζί και τι χαρά θάπαιωναν οι κόρες της βλέποντας τα ξαδέσφια τους.

Κ' η κυρά Μαριγώ, σάν έλαβε τα γράμματα σκέφτηκε το πράγμα που έμελλε να κάμη το σκέφτηκε, το ξανασκέφτηκε και τέλος σάν θλότεια το απεφάσισε τότε και στον Θάνο—σε κόρες τόξεραν από πολύ προητέρα.

Του Θάνου στην αρχή δεν του καλοφάνηκε. Τί ειρωνία της τύχης αλήθεια! . . . Από κει που άμοιζε τώρα πια να πάη στην Αθήνα, να ξεπεσή που; Στη Μήλο, σ' ένα μικρούτικο νησάκι.

Υστερα όμως από κατοινή σκέψη έβλεπε κι ίδιος πως ήταν αδύνατο να εκπληρωθούν τα όνειρά του και την ανάγκη κίνωντας φιλοτιμία τ' απεφάσισε κι αυτός το ταξίδι.

Σε κάμποσες μέρες ή οικογένεια του Θάνου ταξίδευε, αφήνοντας πίσω στην πατρίδα τα κόκαλα γονιού και αδερφού—γιατί κι ο πατέρας χροόνια τώρα . . . πολλά χρόνια . . . είχε πεθάνει.

(* Έχει δυνάμεια)

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΡΙΑΡΑΣ

Ο ΕΞΑΓΝΙΣΜΟΣ

Μακροά απ' την ανθρώπινη κοινωνία, σ' ένα νησάκι που δεν το μόνυσε ποτέ το πόδο κοσμικού ανθρώπου, άπάνω σε κάτι έρημους βράχους, ένα μοναστήρι είναι κτισμένο. Είναι ή φοιλή ανθρώπων, που δεν ένοιωσαν του κόσμου του άτιμου την άπονια, είναι ή φοιλή ανθρώπων που δεν αίσθάνθηκαν της σάρκας την ταπεινή ήδονή.

Είναι δειλινό και ή καμπάνη πένθημα κτυπά και προσκαλεί τις καλόγριες στην εσπερινή προσευχή. Και οι εξιμοναχικοί κάτοικοι του νησιού μαζεύονται και παρακαλούσαν γονατιστοί την ιερά ψαλμωδία. Μετά δύο ώρες έ-

λες βρίσκονται στο κρεβάτι τους άρχαυ θά ξυπνήσουν αήριο έπος ξυπνούσαν και τις περκομένες μέρες: θά εξακολουθήση άρχαυ ή μονότονη ζωή τους να κυλάει ή ίδια και πάντοτε ή ίδια:

Είναι μεσάνυχτα, έ σούρνος, λες και άπρέθηκε να δείχνη τις όμορφίες του, κι άρχίζει να σκαπάζεται από χοντρά μαύρα σύννεφα.

Σε λίγο άπαισιος άέρης σφυρίζει, και πέρα στο πέλαγος θυνά ύδάτινα άνεθοκατεβαίνουν.

Πειό πέρα άκήμη ένκ κινάδ: θλακσοδέρνεται με μαζομμένα τα πανιά, κ' ή θάλασσα περήφνη για τη δύναμή της, μουγκρίζει δυνατά, σά να το φοβερίζει και να θέλη να το τιμωρήση για το μεγάλο θάρρος του. Μα κείνο σύμφωνα με την άξίωση του μικρού να είναι: ίσο με το μεγάλο, δε λογαριάζει τις φοδές της και παλεύει: άδιάκοπα, παλεύει: μέτρο: θανάτου.

Μά να, ή θάλασσα φουσκώνει περισσότερο και γίνεται ένκ πεδίο κάτασπερ σάν το χιόνι από τους άφροδες των κυμάτων που μνησιμένε σποونه το ένκ άπάνω στ' άλλο, και μια θύελλα τρομερή πείνοντας τους άφρούς της, τους άνεβάζει: ψηλά και μια στιγμή και άφου τους δείξη την θρωμένη μητέρα τους τους ρίχνει: πάλι στη άγκυλιά της.

Το κινάδ: ξελογικισμένο πειό, τρέχει: άκτάσχετο έπου το θγάλε: ο δρόμος.

Μά να, σε λίγο θράχοι φκίνονται. Μήν είναι άρχαυ ή γή της σωτηρίας ή της τελεωτικής άπολείας:

Μίσω στο μοναστήρι εκείνη τη στιγμή μια μεγάλη άναστάσις: έπικρατούσε. Μια καλόγρις από μακρού είδεν ένκ κινάδ: άπελπισμένο να τρέχει: άπάνω στα μνησιμένε νερά, που αλόπητα το δέρνανε από όλες τις μεριές, και πώνο στο δουλικισμένο κατάστρωμά του τρεις σκιές να παλεύουν άπεγνωσμένα με το θάνατο που τους είχε έτοιμάσει: πηνηγυρικήν την είσοδο στα κταχθόνια βασίλεια του. Τρομαγμένη πηγάινε: να ξυπνήση τις αδελφές της.

Μά όταν θγαίνανε από το μοναστήρι: για να τρέξουνε σε βοήθεια των άπελπισμένων ταξ:δικωτών ένκς δυνατός κρότος έδόννησε το νησί τους.

Πειό πέρα άπάνω σένκ μυτερό θράχο, τη κόματα έφρίξανε με όρμή το κοράδ: λες και θέλανε, να δώσουνε αυτά το τελεωτικό χτύπημα στ' σκελεθρωμένο κουφάρ: του.

Μια άντριχ:ιστική θέα περυσιάσθηκε μπροστά στα μάτια τους: κορμιά σκορπισμένα, κεφάλια τραγικά άποχωρισμένα από το σώμα, άκρωτηριασμένα άρα ανθρώπων που άφου έτυρχνίστηκαν μια νύχτα μεσ' στην άνεμοζάλη, έτελείωσαν την πολυβασανισμένη ζωή τους άπάνω στην πειό κρού άγκυλιά.

"Ενκ: μόνο έγλύτωσε, παιδί άκόμα άμούστακο που μέλι: έβγήκε από τον κόρφο της μάννας του για ναδρη μεσ' στο κόσμο τη νέχ του τύχη. Αύτός τώρα εδρίσκειται ανάμεσα στις πειό άθωότερες: ύπάρξεις, κ' από τις περιποήσεις των περιμένε: να ξεκουράση το πονεμένο του κορμί. Γίνεται να δοκιμάση αυτός ξέχωρ' άπό τους συντρόφους του: γιατί να μη τους συντροφεύση στη νέχ κτωική των την πειό γλυκειά, την πειό ετυχησμένη, εκεί που άκούσε πάντοτε ή άπόκοση άρμονία.

Μά όχι, έξησε για να δοκιμασθή, κ' άπάνω στο ίσα χόμα που πατούσε να κάμη το μεγαλύτερο το φρικτότερο έγκλημα, μά και το πειό άκούσιο, και να το ξεπλόγη ύστερα με την πειό μεγάλη τιμωρία.

Επέρασε μιάν εβδομάδα, και στην άλλη άκρη του νησιού μιὰ φωλιά ἐκτίστηκε γιὰ τὸ νεαρό ναυαγό, μιὰ κλυδοβλα πού θὰ τὸν σκέπαζε ἰσομε νὰ περάσει κανένα καρδί: νὰ τὸν γυρίσει πίσω στὴν πατρίδα του. Σ' αὐτὴν πειά, ξεχωριστά ἀπὸ τὴς καλόγρηες, δὲν μιλοῦσε μὲ κριμιά, ἐκτὸς μιὰ φορά τὴν εβδομάδα ἔταν μιὰ νέα καλόγρηα τοῦ ἔφερνε τὸ ἔβδομαδιαίο του φαγητό. Μὰ ὅση και ἂν ἔτσι ἐχωρίσθηκαν, ἔταν δυὸ καρδιές εἶναι γραμμένο νὰ συναντηθοῦνε σ' αὐτὸν τὸν κόσμο και νὰ γίνουνε μιὰ, ποιὸς ἔχει τόση δύναμι γιὰ νὰ τὴς ἐμποδίσῃ:

Επέρασε ἕνας μῆνας, μιὰ καρδί ἀκόμη δὲν εἶχε φανῆ και τίποτε νέο δὲν ἦλθε νὰ ταραξῆ τὴν ἡσυχία ζωὴ τους, ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ τρικυμία πού ἐκηκόνετο σιγά σιγά ἀπ' τὸ θυθὸ τῆς θάλασσας, χωρὶς νὰ τὸ νοιώσῃ κανεὶς. Κι' ἐνοιόθε ἡ νεαρά καλόγρηά ἔνα φλογισμό στὴν καρδιά της νὰ γιγαντώνεται, ἕνα αἰσθημα πού δὲν μπορούσε νὰ τὸ ἐξηγήσῃ γιατί δὲν ἀκούσε ποτὲ γι' αὐτὸ στὴν ἐρημιὰ της, μὰ και πού δὲν μπορούσε νὰ τὸ πῆ στὴν ἀγία ἡγουμένη γιατί ἀλλοῦ τῆς ἕνας ἀκατανόητος φόβος τὴν ἐκυρίευε. Κι' ἐνοιόθε τὸ νεαρό ναυτόπουλο συμπάθεια γιὰ τὴν καλόγρηα και λαχταροῦσε τὴν στιγμή πού φέρνονταν τὸ ξερὸ ἀσκητικὸ ψωμί του, θὰ τῆς ἔρριχνε μιὰ τρυφερὴ ματιά. Κι' ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς, ἡ μυστικὴ αὐτὴ τρικυμία πού θὰ τάραζε τὴν ἡσυχία ζωὴ τοῦ νησιού μας ἐθέρεινε ἄλοένα, και τὰ δυὸ στοιχεῖα πού θὰ γινόντουσαν ἡ αἰτία της, ἀγκαλιζομένα γιὰ πρώτη φορά ἕνα ἄραδου, ἀποκαλύψανε τοὺς σκοποὺς τους. Κάθε δειλινὸ πῖσω ἀπὸ μιὰ ψηλὴ κορυφὴ τοῦ νησιού οἱ δυὸ ἐρωτοχυτημένοι βλαστοὶ ἐσυναντῶντο και μέσα σ' ἕνα μυστηριώδη ρεμβόχομὸ ἔκκταν τὴς πειὸ ἀθώες ἐκμυστηρεύσεις.

Κι' ἔτσι μιὰ ὀρθινὴ ἐξεχαστήκανε μέσα στὸ πέλαγος τῆς εὐτυχίας τους πού ἀσυλλόγιστα ἐπλέανε πουλιά ἀκόμη πρωτόπειρα,.... και τὸ μοιραῖον ἐπῆλθε.

Περνοῦν οἱ ὥρες, μὰ κείνη δὲν φαίνεται. Και περιμένει ἡ ἡγουμένη, περιμένει τὴ μικρὴ ἀδελφὴ τῆς ἀδιάκοπα. Μὰ ξαφνικά μιὰ ἐπίμονη ἰδέα τῆς ἐκράτησε τὸ μυαλὸ ἀνάστατο εἶνε τάχα ἀληθινή:....

"Ὅχι: δὲν εἶναι δυνατό, αὐτὸ τὸ κορίτσι τὸ ἀπραγο, πού πονηριὰ δὲν ἔξερε τί θὰ πῆ, πὼς μπορούσε νὰ κάμῃ τέτοιο πράγμα:

Και κείνο τὸ ἀθῶο ναυτόπουλο, πού ἐμύριζε ἀπὸ πρῆθεν: πειὸ πολὺ ἀπ' τὴν πειὸ ἀθῶα γυναίκα, πὼς μπορούσε νὰ τὸ ὑποψισοῦ;

Μὰ ἡ ἰδέα δὲν ἐννοοῦσε νὰ τῆς φύγῃ ὄχι: ἔτσι: θάνα; Μήπως οἱ πειὸ μεγάλοι δὲν κάνουν και τὰ πειὸ μεγάλα λάθη; Μήπως οἱ πειὸ ἀθῶοι δὲν πέφτουνε εὐκολώτερα στὴς παγίδες;

Μὰ νὰ ὁ οὐρανὸς συνεφιάρει: και σὲ λίγο ἡ θύελλα θὰ τὴν ἐμποδίσῃ νὰ ἐξετάσῃ, πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ γλήγωρα, σὲ λίγο πέντε καλόγρηες φάχνουνε τὸ νησάκι τους, γιὰ νὰ βροῦνε τὴν ἀπωλεσμένη ἀδελφὴ τους. Και ἡ ἀγία ἡγουμένη ἔτρεξε πρώτη ἀπ' ὅλες και ὁ ἰδρωὸς ἐσχημάτιζε λευκὲς φουσκές στὸ πρόσωπό της. Μὲ ἀγρυπνο μάτι δὲν ἄφηνε οὔτε μιὰ πέτρα ἀπρατήρητη. Μόνο ἡ σκέψις, πὼς μιὰ καλόγρηα ἀμάρτησε τῆς ἔδινε φτερά στὰ πόδια και τρέχει, τρέχει, τρέχει.

Σὲ μιὰ στροφὴ τῆς πειὸ ψηλῆς κορυφῆς τοῦ νησιού δυὸ ἀσματια εἶνε ἀγκαλιζομένα και πειὸ πέρα μιὰ γυναίκα ἔτρεχε λαχναζομένη.

Και μιὰ στιγμὴ στάθηκε μπροστὰ στοὺς δυὸ ἀμαρτωλοὺς και μὲ τὴ φρικτὴ ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό της, μὲ μιὰ δύναμι: ὑπεράνθρωπη εἶπε:

Δυστυχισμένη ἀμαρτωλή, τί ἔκαμες ἐκεῖ; Κόρη τοῦ Χριστοῦ μας, πὼς τόλημνες νὰ μολόνῃς τὴ θεία κοινωνία του: πειὸ τῆς ἀμαρτίας τὸρξ οὐ πὼς θὰ ξεπλύνῃς τὸ φοβερὸ ἔγκλημά σου; Πὼς μεγάλη δύναμι πρέπει: νὰ ἔχη κανεὶς, γιὰ νὰ μπόρῃ νὰ σὲ συγχωρήσῃ!

"Ἐφυγες μακριὰ ἀπὸ τὸν κόσμο, ἦρθες ἔδω, πού μόνο ὁ Θεὸς κατοικεῖ και ἔχασες: πὼς δέχτηκες νὰ βάλῃς τὸ ἀγιοσμένο αὐτὸ φέρεμα, πὼς δέχτηκες νὰ γίνῃς δούλα πιστῆ τοῦ Χριστοῦ μας και ἔχασες τὰ θεία λόγια του πού πέντε χρόνις τὸρξ ἀδιάκοπα ἀκούεις: και παρασύρθηκες ἀπὸ τὸ πειὸ ταπεινὸ αἰσθημα και ὑπήκουσες στὴς πλάνες προσαγῆς τοῦ Σατανᾶ και πειθόμενες τὰ λάγνα παιγνίδια τῆς σαρκικῆς ἡδονῆς, χωρὶς νὰ σηκώσῃς ψηλά τὰ βλέμμά σου στὸν οὐρανὸ νὰ δῆς, πὼς κάποιος παντοδύναμος ἐκεῖ σὲ βλέπει και παρακολουθεῖ και τὰ μυχιότερα τῶν διανοημάτων σου. Δὲν ἔχεις δυστυχισμένη πειὸ ἀσυλο πουθενά, κάμε τὴν προσευχὴ σου και ξέπλυνε ὅπως ἐσὺ μὲνῶμενη τὸρξ πειὸ θέλεις, τὴς ἀμαρτίας σου. Και οὐ ἔδω ἀποχαινωμένη ἀμαρτωλὲ πὼς τολμάς ἀκόμη και βρίζεσαι: ἔδω: σὺρε τὰ βήματά σου μακριὰ ἀπὸ τὸν ἅγιο τόπο, πού μολύνεαι ἀπ' τὴ γῆ πού σὲ προστάτευσε γιὰ τὴ σημερινὴ σου ἀχαριστία.

Ἐδῶ στάθηκε ἡ ἀγία γυναίκα και ἐπερίμενε νὰ δῆ τὰ ἀποτελέσματα. Και ἀμέσως μιὰ ἀθῶα φωνὴ μισοσυσμένη ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας τὸ βάρος ψυθιριστὰ ἀκούστηκε νὰ λέγῃ:

"Ἄγία ἡγουμένη, δευτέρη μητέρα μου, συγχώρησῃ δὲν σοῦ ζητῶ, κι' ἂν ἀμάρτησα γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀμέσως θὰ ἐξαινωθῶ. Τὸν ὑστερνὸ μου χαριτισμὸ δόσε στὴς ἀδερφές μου μὲ τὴν παράκλησι: νὰ χαρίζουν μιὰ δέησι: γιὰ τὴ φύχῃ μιὰς ἀθῶας ἀμαρτωλῆς. Χαίρε κόσμη μάταιε! θὰ σὲ νικήσω.

Και μὲ ἕνα ἀποφασιστικὸ πῆδημα ἔπεσε κάτω στὸ βάραθρο πού τρεῖς βήματα μακριὰ τῆς ἀνοίγει τὸ φοβερὸ του στόμα.

"Ἐνα ἄλλο σῶμα ἔπεσε κατόπιν της και ἦταν τοῦ ἀμαρτωλοῦ ναυαγοῦ. Μιὰ ὑστερνὴ φωνὴ ἀκούστηκε — Χριστὲ δέξου μας! — και ἔπειτα ἡ ἡσυχία ἀπλώθηκε στὰ μέση ἐκείνη σὰ νὰ μὴν εἶχε τίποτε συμβῆ.

"Ἦστερα ἀπὸ λίγο, χιόν: πολὺ ἄσπρισε τὴς ἀγριές ἐκείνες κορυφές. Και κάτω στὸ βάραθρο στὰ κάτσοπρα ντυμένα φαίνονται: δυὸ κορμιά, πού ἡ φύσις τὰ ἐπλάσε: γιὰ νὰ ἐνοιόθουνε στὸν κόσμο αὐτὸ, μὰ ἡ μοῖρά τους τῶν ἔδωσε τὸν πειὸ τραγικὸ ἀποχωρισμὸ, και ὑστερα τὴν πειὸ τραγικὴ ἔνωσι: στὸ θάνατο.

Θὰ περάσουν χρόνια, θὰ περάσουν αἰῶνες μὰ στὴς ἀπάτητες ἔρημις πέτρες τὰ κόκκαλά τους θὰ νάν' ἐνωμένα καθὼς οἱ ψυχές τους ψηλά στὰ οὐράνια.

ΡΩΜΑΝΤΙΚΟΣ

©©©©©©©©©©©©

ARLE REN D'OVERMONT

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

"Ὁ κ. Παῦλος Νιρβάνας, μὲ τὸ ἀληθινὸ του ὄνομα Πέτρος Κ. Ἀποστολίδης, γεννήθηκε στὴ Μαριούπολη τῆς Ρωσίας στὰ 1866 ἀπὸ γονιοὺς Ἑλληνας. Ὅταν ὁ Πέτρος ἦταν πέντε ἡ ἔξι μονάχα χρόνων, οἱ γονιοὶ του ἦρθαν νὰ ἐγκατασταθοῦνε ὀριστικὰ στὸν Πειραιᾶ γιὰ λόγους συμφεροντολογικοὺς. Ἀπὸ παιδιὰ τὸν μικρὸ Πέτρο τὸν τραβήξανε τὰ γράμματα: τὰ χρόνια και ἡ πείρα μαζί συντέλεσαν:

ώστε να διαπρέψη και να γίνη δάσκαλος αληθινός στην τέχνη του σκέπτεσθαι και του γράφειν.

Υστερ' από λιμυρές γυμνασιακές σπουδές επεδόθηκε στην ελατήρη του Ασκληπιού. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του στο Πανεπιστήμιο των Αθηνών ασχολήθηκε και σε ιστορικές και σε φιλολογικές σπουδές. Όλες του οι ώρες, που έπρεπε να χρησιμοποιηθούν για ανάπαυση, αφιερώθηκαν στο όμορφο και στο πλουσιότερο του πνεύματος του με τις όμορφες της ποίησης και εν γένει της φιλολογίας.

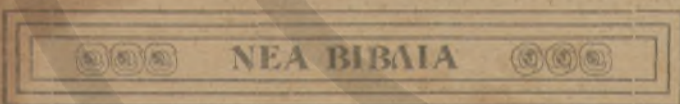
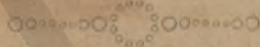
Μία πραγματεία πρώτης τάξεως, που του έπροσέλασε τα συγγραφήματα της κριτικής επιτροπής, του απένευσε τον τίτλο του γιατρού του Βασιλικού Ναυτικού και κατά την εξάσκηση της δληροσίας του, ενώ έκανε θαυμάσια ταξίδια σ' όλο τον κόσμο, προέκισε την ελληνική φιλολογία με έργα που δικαίως θεωρούνται άριστοργήματα. Χάρη σε τόσες έντυπώσεις που έζησαν κ' επέζησαν μέσα στις πιο τυχαίες συνθήκες του βίου, οφείλομε να γενθούμε το τόσο διαπερατικό θέρητρο της εξαίσιας αισθητικότητας του συγγραφέα.

Από την πιο ταπεινή ως την πιο μεγαλόπρεπη εκδήλωση της φύσης, τίποτα δεν ξεφεύγει τη σπάνια δευδέρχεια αυτού του προσηγορικού δασκάλου κ' η ψυχή του που έβρει να συγγινηται με χιλιήματα του αιώσιου πόνου, που κριτικακά επαναλαμβάνονται, τραγουδά σε αλγεινούς σκοπούς την αγωνία των άποκλήρων.

Τα χέρι και το πνεύμα του Νισβάνια μέινανε πάντα στενά ένωμένα με το έργο της ανθρωπότητας, στην όποιαν αφιερώθηκε απ' τη νεανική του ηλικία. Απ' τη διαλεχτή ψυχή του ακτινοβολεί ένα φως γλυκό κ' εδραγετικό γι' αυτό τον κόσμο, τον παραγμένο απ' όλες τις επαναστάσεις του έγροιστου και του μίσους. Αγάμισα στις διάφορες μορφές της εξοπερικής ζωής των όντων ο κ. Νισβάνιας διευκρινίζει τη γνώσσα του άοράτου. Αδτή ή φωνή υφώνεται απ' τα μωστηρωόδικα βάθη της φύσης που μίς κάνει να την άκούσουμε σ' εν' από τα διηγήματά του, στον «Προφήτη».

[Μεγάλη φωνή]

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΡΙΑΡΑΣ

[Κρίνεται καθ' εβδόμην από τήν ομάδα των διότιμων]

ΟΙ ΝΕΟΙ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ: Έπιμέλεια Α. Παπαδήμα. Έκδοτικός Οίκος «Αθηνά» Έδραίδου 6. Αθήνα.—1924.

Τόον ένα βιβλίο που από καιρό έπρεπε νάκη έκδοθη. Ανθολογίες των νέων ποιητών μας έχουμε, δη μερικές ίσαμε τώρα μία ανθολογία των Νέων διηγηματογράφων μας χροσιόταπε κιαυτή την άποχτήσαμε σήμερον μίση στο έηλο για την τέχνη του νέου μας διηγηματογράφου μας κ. Αδ. Παπαδήμα, στον όποιον χροσιόταπε την έπιμέλεια της συλλογής.

Προτού να μπώ στην κριτική του έργου των νέων μας διηγηματογράφων που φάνεται σόλομο να έκθέσω μερικές ιδέες μου σχετικά με την έκδοση της τέχνης. Διαφρονό με τον κ. Παροσίτη, που νομίζει πως τέχνη θα πη

μόνο—τονίζω τη λέξη «μόνο»—να γράφη κανείς, προσηγορικό για τις νέες ιδέες και τάσεις, που τείνουν να ξεπλωθούν σ' ολόκληρη την κοινωνία μας. Για μένα τέχνη θα πη μορφή. Δεν εξετάζω τα ελατήρια που κινούν ένα συγγραφέα στη συγγραφή ενός έργου του' εξετάζω μονάχα αν ή μορφή που δίνει στα διηγηματά του είναι τεχνική και τότε λέγω πως το έργο του εκείνο είνε έργο τέχνης. Δεν πρέπει—σύμφωνα με τα παραπάνω—ν' αφηθούν με τον τίτλο του καλλιτέχνη ούτε από το Βαλαωρίτη, έπειδή είναι ρομαντικός και δε θθαίξεται από μορφή της κοινωνικής τέχνης, ούτε κι απ' αυτό τον Παπαδηγόπουλο, που αν δεν είναι βαθιά πατριδολάτης, μόλα ταύτα μένει ένας απ' τους καλύτερους ρομαντικούς ποιητές της εποχής του.

Στην παραπάνω μου θεωρία σπρηζόμενος θα πώ σχετικά με το έργο των Νέων μας διηγηματογράφων λόγια πολύ επαινετικά γι' αυτούς—τουλάχιστο για τους περισσότερους.

Πολλά ταλέντα δεν είναι τελείως έξελιγμένα' μίς αφήνουν όμως με την ελίδα προς δε θ' άγγήσουν να σχηματιστούνε ολότελα και να ξετιλιχθούνε σε δυνατούς διηγηματογράφους.

Ας πούμε μερικά ονόματα: ο Μπατισιάτος—που δυστυχώς τόσα τελευταία πέθανε—, ο Π. Ταχζόπουλος, ο Πιχός, ο Παπαδήμας, ο Φοένης, ο Νικολαΐδης, ο Λαπαθιώτης, ο Φωτάκης, ο Μίχας κι άλλοι.

Έχουμε μονάχα να παρατηρήσουμε τα έξης, στον έπιμέλητή της «Ανθολογίας»: Πώς δεν έφρόντισε, ώστε μερικέ συγγραφείς ν' αντιπροσωπεύονται από χροσιόταπε στική τους δουλειά. Ένας απ' αυτούς τους άδικημένους στη συλλογή είνε κι ο κ. Φοένης, γιατί όσο καλό και τεχνικό κι αν είναι το δημοσιεύμένο του διήγημα, όμως είνε αδύνατο να φτάση στη δύναμη άλλα του έργου και μάλιστα τα «signata u passa», που αξιόλογα μετρούσαν να μη στην «Ανθολογία».

Άκόμη κ' εν' άλλο: Με μεγάλη μας λύπη βλέπουμε πως απ' τα ονόματα των διηγηματογράφων λείπει ένας δυνατώτατος στο χροσιόμο της πέννας τόσο στο διήγημα, όσο και στο ποίημα κ' αυτός είνε ο κ. Α. Κουκούλας. Δε μπορούμε παρά να διαμαρτυρηθομε γι' αυτό, που αναμφίβολα μένει στο παθητικό του κ. Παπαδήμα.

Κλείνω το πρόχειρό μου σημείωμα, με την ελίδα πως οι Νέοι μας θα έξελιχθούν άγότερα σι δυνατούς χροσιόταπε της πέννας.

ΜΑΝ. Γ. ΚΡ.

ΕΝΑΣ-ΕΝΑΣ... ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ: Λέωντος Κουκούλα. Βιβλιοπωλείον Γεωργίου Έ Βασιλείου. Αθήνα. (Θά μίσησουμε στο έχομενο).

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Η διότιμωσθ του προοιμίου μας δεν έχει παρά να έπιδόση τις άπειρες εχρηστικές της σ' άλλους έκείνοτε, που σπεύσανε να μας διαγγαρούν για τον έγγενη μας σκοπό, ν' έπιούλασθετα να καταβάλη όσο το δυνατό προοιμώτατε προσπάθειες για την έκδοσίμωσθ του «Ανθολογίου».

Έπίσης, όλες τις έτοιμωσθ, που αναγγέιλανε την έκδοσθ μας, καθώς κ' έκείνοτε, που λάβανε τον κόπο να γράφονε δυό λόγια για το προοιμικό μας, τους εύχαριότατε, ότογμε θερομότατα.

Ο Κριτικός Φιλολογικός Σύλλογος, που από καιρό ιόφροθηκε στην πόλη μας, διοργάνωσε τη προοιμωσθλή του δασκλήσιου διότιμωσθ του τμήματος Γεωργίου του Συλλόγου κ. Φραντζωιάκη, έκδοση έργου Λόγχα όμικς των μελών του στην αθήμωσθ του «Χροσιόταπε».